

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
 ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціальної педагогіки
та психології

Пономаренко О.В.
(ініціали та прізвище)
202

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Формування комунікативної компетентності майбутніх
логопедів
 підготовки здобувачів магістрського рівня
 денної та заочної форм здобуття освіти
 освітньо-професійна програма Логопедія
 спеціалізації / предметної спеціальності 016.01 Логопедія
 спеціальності 016 Спеціальна освіта
 галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

ВИКЛАДАЧ: Соха Н. В. ст. викладач кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціальної педагогіки
та спеціальної освіти

Протокол № 1 від «28» серпня 2024 р.
Завідувач кафедри соціальної педагогіки та
спеціальної освіти

Соха Н.В.
(підпис)

Н.В. Заверико
(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

Кучерак І.В.
(підпис)

Кучерак І.В.
(ініціали, прізвище)

2024 рік

Викладач: Соха Наталія Володимирівна

Кафедра: соціальної педагогіки та спеціальної освіти (факультет СПП ЗНУ, корпус 8, вул. Гоголя, 118, ауд. 219) E-mail кафедри: socialped@ukr.net

Телефон: 228-76-45 (кафедра)

E-mail: nsokha031@gmail.com

Інші засоби зв'язку: Viber, – 073-417-3445

Telegram – 050-613-86-02

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Формування комунікативної компетентності майбутніх логопедів» забезпечення формування особистісної, комунікативно-мовленнєвої компетентності та розвиток здатності практично діяти і творчо застосовувати набуті знання у роботі з дітьми з різними психофізичними порушеннями в інклюзивному освітньому середовищі.

Основними завданнями вивчення курсу «Формування комунікативної компетентності майбутніх логопедів»:

- ознайомлення здобувачів вищої освіти із методологічними засадами комунікативно-мовленнєвої майстерності педагога-логопеда;
- формування у здобувачів вищої освіти, майбутніх логопедів, комунікативно-мовленнєвої компетенції, що охоплює систему мовленнєвих умінь та навичок (вести діалог, творити усні й писемні монологічні та діалогічні висловлювання різних видів, типів і жанрів та застосовувати отримані навички в логопедичній практиці);
- вироблення навичок професійного педагогічного спілкування тощо;
- вироблення та вдосконалення культури й техніки мовлення;

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Вибіркова (в межах спеціальності)	
Семестр	3-й	3-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90 год.	
Лекційні заняття	14 год.	6 год
Практичні заняття	14 год	6 год
Самостійна робота	62 год.	78
Консультації	<i>вказати адресу розміщення розкладу проведення консультацій, формат проведення (очно/дистанційно)</i>	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16297	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
<p>СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства;</p> <p>СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності;</p> <p>СК-12. Здатність до формування й розвитку соціокультурного середовища, сприятливого для осіб з особливими освітніми потребами, в т.ч. і з порушенням мовленнєвого розвитку.</p> <p>СК-13. Здатність доцільно добирати та застосовувати корекційно-розвиткові та логопедичні технології для корекції розвитку осіб із різними нозологіями й урахуванням соціально-педагогічного контексту</p> <p>РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.</p> <p>РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства;</p> <p>РН 9. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері спеціальної та інклюзивної освіти;</p> <p>РН 12. Організувати та</p>	<ul style="list-style-type: none"> - словесні: лекційні методи(лекція-пояснення, лекція-дискусія, лекція-презентація, із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (Canva, Word Art, Jamboard, Mentimeter, PowerPoint – Презентація) тощо); - діалогічні методи (інтерактивні заняття, навчальні дискусії, інтелектуальні розминки, «мозковий штурм», заняття з елементами тренінгу та ін.); - проблемно-пошукові методи (аналіз ситуацій, метод кейсів, обговорення, пошук); - дослідницькі методи (проведення досліджень теоретичного та емпіричного характеру); - самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань. 	<ul style="list-style-type: none"> - тестування; - усні та письмові опитування; - перевірка письмових робіт студентів (есе, довідки, порівняльні характеристики, реферати, тощо); - перевірка доповідей/презентацій, що розкривають певні питання; - перевірка творчих робіт.

здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища;		
---	--	--

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Методологічні засади формування комунікативної компетентності

Тема 1. Предмет і основні завдання дисципліни «Формування комунікативної компетентності майбутніх логопедів». Складові комунікативної компетентності. Поняття і функції мовної поведінки.

Тема 2. Професійні здібності, що визначають успішність педагогічного спілкування. Особистісні риси педагога, які ускладнюють педагогічне спілкування. Педагогічний такт. Етапи спілкування педагога з вихованцями. Стили педагогічного спілкування.

Змістовий модуль 2.

Педагогічна техніка спілкування

Тема 3. Педагогічна техніка в діяльності вчителя. О. Сухомлинський про сутність та значення педагогічної техніки. Зовнішня техніка вчителя. Вимоги до зовнішнього вигляду педагога. Основи мімічної та пантомімічної виразності.

Тема 4. Внутрішня техніка вчителя. Майстерність вчителя у керуванні психічним самопочуттям. Стили та моделі педагогічного спілкування. Їх вплив на ефективність діяльності дітей. Бар'єри у педагогічному спілкуванні, їх види. Особистісно-зорієнтована технологія навчання та виховання: структура процесуальні характеристики.

Змістовий модуль 3.

Мистецтво педагогічного спілкування

Тема 5. Основні категорії педагогічної риторики. Стилистичні ресурси переконуючого мовлення. Лексичні та фразеологічні ресурси стилістики. Граматичні (синтаксичні) ресурси стилістики. Комунікативно-стилістичні якості мовлення.

Тема 6. Способи та прийоми мовного впливу на аудиторію. Дихання, голос та дикція як елемент педагогічної техніки. Категорії техніки мовлення. Інтонаційно-виразні засоби мови. Логіко-інтонаційний аналіз тексту промови. Мовні ноти. Форми мовленнєвого впливу.

Тема 7. Педагогічна майстерність як мистецька дія в театрі. Особливості образного мислення. Образ у мистецтві театру. Театральне мистецтво у вимірах педагогіки. Театральне мистецтво у вимірах психології. Театральне мистецтво у вимірах естетики.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Семинарські/Практичні/Лабораторні заняття, год		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Змістовий модуль 1. Методологічні засади формування комунікативної компетентності	20		4	4			12		5	10	15
Змістовий модуль 2.	20		4	4			12		5	10	15

Педагогічна техніка спілкування											
Змістовий модуль 3. Мистецтво педагогічного спілкування	20		6	6			8		5	10	15
Усього за змістові модулі	60		14	14			32		20	40	60
Підсумковий семестровий контроль залік	30								20	20	40
Загалом			90						100		

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси Рекомендована література

Основна:

1. Онуфрієнко Г. С. Риторика : навч. пос. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 592 с.
2. Пінчук Ю. В. Риторика, культура та техніка мовлення колекційного педагога : навч. посіб. Київ : КНТ, 2015. 160 с.
3. Шинкарук В. Д., Теслюк В. М. Основи риторики : навчальний посібник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 320 с.

Додаткова

1. Гилярська О. І. Формування професійно орієнтованої риторичної компетентності майбутніх учителів у педагогічних коледжах : дисертація ступеня доктора філософії 015. Житомир, 2023. 354 с. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/36650/1/dys-Gilyarska.pdf>
2. Корніяка О. М. Комунікативна компетентність як визначальний чинник професійного самоздійснення викладача вищої школи. *Актуальні проблеми психології*. Том 5. Випуск 16, 2016. С. 82-92
3. Наконечна Л. Фонетико-орфоепічна компетенція у контексті формування професійної майстерності майбутніх учителів початкової школи. *Гірська школа українських Карпат*. Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника. №1, 2016. С. 68-71 URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/130170.pdf>
4. Основи педагогічної майстерності. Опорні конспекти лекцій для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 014 «Середня освіта (фізична культура)», освітній ступінь «бакалавр» : навчальний посібник / укладач Хома Т.В. Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2021. 112 с.
5. Педагогічна риторика: історія, теорія, практика : монографія / за ред. О. А. Кучерук. Київ : КНТ, 2016. 258 с.

6. Паласевич І., Федорович А. Сутність мовно-комунікативної компетентності сучасного вчителя. *Людинознавчі студії*. Серія «Педагогіка», №18(50), 2024. С. 32-37,
7. Рускуліс Л. В. Лінгвістичні основи формування лексичної компетентності учнів. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. № 77, Т. 2. 2021. С. 109-112
8. Розвиток комунікативної компетентності педагогів в умовах інклюзивного освітнього середовища : монографія / Г. М. Тимошко, В. А. Гладуш; Національна академія педагогічних наук України, Державний вищий навчальний заклад «Університет менеджменту освіти», Національний університет «Чернігівський колегіум» ім. Т. Г. Шевченка, Католицький університет в Ружомберку. Ніжин : Київ : Лисенко М. М., 2023. 191 с. С. 181-189
9. Соха Н. В. Формування комунікативно-мовленнєвої компетентності майбутніх логопедів як наукова проблема. *Педагогічні науки: теорія та практика*. 2023. № 4 (48). С. 89-96
10. Хохловська І. Л., Волошина О. В., Губіна С. І. Основи педагогічної майстерності : практикум. Вінниця : «Твори», 2019. 240 с.

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Оцінювання результатів самоосвіти

За наявності сертифікату (свідоцтва, програми тощо) про проходження онлайн-курсу, тренінгу, вебінару, курсу підвищення кваліфікації та ін. з тематики (однієї з тем, змістового модуля) навчальної дисципліни залежно від кількості прослуханих годин (здобутих кредитів) здобувачу може бути нараховано до 50 балів. Дотичність тематики, відповідність досягнутих результатів навчання та кількість додаткових балів визначається викладачем. Документи, що підтверджують участь здобувача у відповідних заходах, мають бути подані викладачу до початку сесії.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел. Будь-яка ідея, думка чи речення, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (опитувань, тестових робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Zoom та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.

Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмій (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ.

Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ.

Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері

стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА.

Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

Запорізького національного університету: Банах Віктор Аркадійович

Електронна адреса:

Гаряча лінія: Тел.

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ.

Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ

(MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):
<http://sites.znu.edu.ua/confucius>